

Nota

Datum: 15 juni 2015
Van: Inge Slegers
Betreft: resultaten participatie Gedempte zuiderdokken

Participatie Gedempte Zuiderdokken- Resultaten

1. Historiek
2. Verwerking resultaten suggestieformulieren
3. Verwerking focusgesprekken
4. Besluit

1. Historiek

Naar aanleiding van de goedgekeurde krijtlijnen voor de heraanleg van de Gedempte Zuiderdokken, organiseerde het stedelijk wijkoverleg verschillende participatiemomenten:

- Op **zondag 29 mei** vond een algemeen participatiemoment plaats, waarbij de krijtlijnen werden voorgesteld aan de buurt door middel van een infotoonstelling. De bewoners en plaatselijk horeca konden hier hun opmerkingen en suggesties overmaken via suggestieformulieren, inspraakpanelen en een babbelbox. Er kwamen 150 mensen op dit moment af.
- Op **6 en 7 juni** vonden er focusgesprekken plaats met de plaatselijke horeca en bewoners.

2. Verwerking resultaten suggestieformulieren

Van de 150 bezoekers tijdens de participatiedag, vulden 76 mensen een suggestieformulier met hun opmerkingen in. Er waren 4 ongeldige formulieren (van bewoners afkomstig uit Edegem en het Eilandje). Hun opmerkingen werden weggelaten uit dit rapport. Hieronder vindt u een overzicht van de resultaten.

2.1. demografische gegevens

40 mannen en 36 vrouwen vulden een suggestieformulier in. De grootste groep respondenten was tussen de 35 en 55 jaar oud. Er was slechts één bewoner onder de 25 jaar oud en er waren 10 bewoners ouder dan 65. Het merendeel van de mensen die het formulier waren bewoners (84%). Slechts een klein percentage waren horeca/handelaars/bedrijven (3%). Het overige deel waren zowel bewoner als handelaar. Twee mensen vulden deze vraag niet in. De Vlaamse Kaai en de Museumstraat waren het sterkst vertegenwoordigd.

2.2. Huidig gebruik gedempte zuiderdokken

Eerst brachten we het huidig gebruik van de Gedempte Zuiderdokken in kaart. Het merendeel van de bewoners (68%) maakt dagelijks gebruik van de Gedempte Zuiderdokken. Slechts twee mensen komen minder dan wekelijks op de Gedempte Zuiderdokken.

De Zuiderdokken worden nu vooral stiefmoederlijk behandeld als doorsteek tussen de Vlaamse en Waalse Kaai (door 33% van de mensen). Daarnaast komen veel mensen er naartoe om te parkeren en voor horecabezoek. Een kleine minderheid (telkens 4 mensen) komt ook naar het plein voor het groen, de zitbanken, de evenementen en het speelterrein. Vijf mensen geven expliciet aan dat ze momenteel het plein voor niets gebruiken, omdat het zich er niet toe leent.

2.3. Gewenst gebruik

Vervolgens mochten mensen aangeven welke toekomstige functies belangrijk zijn voor hen. Via tentoonstellingspanelen konden mensen door middel van foto's hun favoriete plein kiezen. Dit nummer konden ze ook invullen op het suggestieformulier.

De absolute favoriet was foto 20: de foto met het meeste water. Ook een groen park scoorde vrij sterk.

Op de vraag welke verwijzing naar de voormalige dokken men verkoos, geven we hieronder de top drie van de antwoorden weer.

- Gewoon de dokken heropenen
- Waterpartij (vijver, fonteinen, waterspeeltuin)

- Kunst (monument, bestratingspatronen, graffiti)

Andere suggesties waren: slechts één dok heropenen, meer groen, zicht op de Schelde benadrukken, een verdiept park. Twee mensen vonden een verwijzing overbodig en voor één persoon was het eender, als er maar geen dok kwam.

Op de vraag welke functies in de toekomst belangrijk waren, was er een duidelijke top vijf. We geven deze in volgorde van meest naar minst vermeld weer.

- Groene ruimte, park	53 personen
- Water (één of meerdere dokken)	39 personen
- Speelruimte	24 personen
- Horecaterrassen	19 personen
- Sportzones	13 personen

Andere functies werden minder courant vermeld, zoals: hondenloopzone (7 mensen), geen Sinksenfoor meer (7 mensen), open evenementenruimte (6 mensen), parking (5 mensen), overdekte ruimte (3 mensen), zitbanken (2 mensen), geen dok (4 mensen), kunst, cultuur, rustige evenementen, fonteinen (telkens 1 persoon).

Op de vraag of er nog andere suggesties waren, onderscheiden we vijf grote thema's van antwoorden.

1. Een eerste vaak voorkomend thema is het **parkeren**. Maar liefst 14 mensen geven dit aan als een belangrijk aandachtspunt. Het gaat hier dan vooral over behoud van zoveel mogelijk parkeerplaatsen, liefst ondergronds. Daarnaast worden bijkomend suggesties gedaan zoals: voorbehouden plaatsen voor bewoners en een aantal gratis plaatsen voor bezoekers van de lokale horeca. Twee mensen geven aan dat ze de parking liever compleet zien verdwijnen (14).
2. Een tweede belangrijk thema is de **Sinksenfoor en de vele evenementen op de Zuiderdokken**. Verschillende opmerkingen geven aan dat de bewoners de Sinksenfoor en de vele evenementen beu zijn. Men ziet hier liever geen evenementenruimte meer en ook voor de Sinksenfoor geven veel bewoners aan dat er betere locaties zijn (bv. Konijnenwei, Petrol Zuid) die minder dicht tegen bewoning liggen. (13)
3. **Heropening van de dokken**: Twaalf mensen vermelden hier expliciet dat ze geen heraanleg van het plein wensen, maar liever de voormalige dokken terug heropend zien. Of dit nu alle dokken of slechts één dok is, daar is evenwel discussie over. Daartegenover vermelden wel vier mensen expliciet dat ze geen heropening van de dokken wensen. (12)
4. **Vraag naar een duidelijke visie en inspraak**. Deze opmerkingen hebben vooral betrekking op het bekijken van de Zuiderdokken en de Scheldekaaien als één geheel en de vraag naar een open proces over de invulling van de Zuiderdokken. Er heerst ook wel wat frustratie bij enkele bewoners dat ze niet betrokken zijn in de keuze voor het al dan niet heropenen van de dokken (9).
5. **Vraag naar meer groen**: verschillende vragen voor meer bomen en groen op het plein, voldoende zitbanken, water (fonteinen of andere waterpartijen). Eén bewoner geeft aan dat Park Spoor Noord een mooi voorbeeld is. (7)
6. Varia:
 - Horeca op het plein: de meeste mensen zijn geen voorstander van bijkomende horeca op het plein, vermits er al voldoende horeca rond het plein zit.
 - Kunst: een aantal mensen hebben de expliciete wens dat er kunst op het plein komt. Dit hoeft niet perse conventionele kunst zijn.
 - Andere: geen dok alstublieft, ruimte voor kleinschalige evenementen (bloemenmarkt, antiekmarkt,..), eenrichtingsstraten.

3. Verwerking focusgroepen

Voor de focusgesprekken schreven 69 mensen in. Er namen uiteindelijk 55 mensen effectief deel.

Overzicht:

- 6 juni (horecagesprek): 8 inschrijvingen, 14 deelnemers
- 6 juni (bewonersgesprek): 27 inschrijvingen, 19 deelnemers
- 7 juni (horecagesprek): 3 inschrijvingen, 6 deelnemers
- 7 juni (bewonersgesprek): 31 inschrijvingen, 16 deelnemers

De gesprekken werden telkens opgebouwd rond enkele vragen.

3.1. Troeven van de Gedempte Zuiderdokken en het zuid in het algemeen

In eerste instantie vroegen we de mensen waarom ze op het Zuid/ Gedempte Zuiderdokken zijn komen wonen of hun zaak gevestigd hebben.

Als troeven van Het Zuid omschrijven bewoners vooral de (korte) afstand tot het stadscentrum, maar ook de rust die ze er ervaren (als er geen evenementen zijn). Het Zuid is een levendige wijk door zijn winkels, zijn cafés en horeca, maar tegelijkertijd kan men er ook genieten van de open ruimte. Er wordt wel aangegeven dat de laatste jaren de rust meer en meer te zoeken is door de vele evenementen. Ook de goede bereikbaarheid via verschillende invalswegen (A12, E19) wordt aangegeven als belangrijk voordeel. Daarnaast vallen ook het 19de eeuwse karakter van de wijk, met de brede straten en historische gebouwen in de smaak. Enkele bewoners geven aan dat ze het multiculturele aspect van de wijk appreciëren. Andere mensen geven aan dat ze er komen wonen zijn in de hoop dat de dokken heropend zouden worden. Veel deelnemers zijn ook geboren op het Zuid of hebben er een familiezaak, die reeds lang bestaat.

De horeca-uitbaters en bedrijven geven aan dat zij zich voornamelijk op het Zuid gevestigd hebben omwille van de grote parkeergelegenheid en het feit dat er toen nog weinig andere zaken waren.

3.2. Appreciatie gratis parkeergelegenheid

Voor de meeste buurtbewoners is de gratis parkeergelegenheid (zoals nu voorzien op het plein), overbodig en niet wenselijk. Er parkeren amper buurtbewoners op het plein. Deze plaatsen worden vooral ingenomen door langparkeerders. Enkele bewoners nuanceren dat er wel wat gratis parkeergelegenheid in de stad mag zijn, maar dat het aanbod echt niet zo groot hoeft te zijn als vandaag. De bewoners zijn het er wel over eens dat parkeren bovenop het plein geen optie is. Dit kan, vooral omwille van esthetische redenen, beter ondergronds worden voorzien. Er is een grote vraag naar gratis voorbehouden plaatsen voor bewoners in deze ondergrondse parking. Ook de betalende tarieven in de ondergrondse parking moeten democratisch blijven, zodat bezoekers niet de neiging hebben de plaatsen op straat in te nemen, die eigenlijk voor de bewoners zijn. Tarieven zoals bv. Groenplaats hebben geen zin. Er moeten voldoende plaatsen voorzien worden, zodat bezoekers zeker niet parkeren in de omliggende woonstraten.

Voor de horeca-uitbaters en bedrijven is de gratis parkeergelegenheid wel belangrijk. Veel mensen van buitenaf parkeren hier hun wagen om naar het stadscentrum te gaan, maar belanden dan nadien vaak nog bij de plaatselijke horeca voor een consumptie of om te dineren. Voor de uitbaters is dit toch wel een grote bron van inkomsten. Dat de parking er vandaag de dag nogal verloederd bijligt en dat deze aan restyling toe is, zijn ze het wel over eens. Indien gratis parkeren niet mogelijk is, vragen ze democratische tarieven, zodat de mensen toch blijven komen. In dat geval zijn ze zelfs bereid om hun cliënteel na consumptie de parking zelf te vergoeden.

3.3. Appreciatie evenementen

Een volgend thema was de appreciatie van de vele evenementen op de Zuiderdokken. De mensen werden bevraagd naar hun opinie hierover en er werd ook nagegaan aan welke evenementen ze zelf deelnemen.

Een algemene conclusie is hier dat er te veel en te grootschalige evenementen plaatsvinden. Dit brengt een heleboel overlast met zich mee: gebrek aan parkeerplaatsen, lawaai, vuil, ... Menig buurtbewoner ontvlucht de stad tijdens de Sinksenfoor en de daarop volgende evenementenperiode. Dit is een ideaal moment om vakantie op te nemen. Wat voor hen wel kan, zijn kleinschalige evenementen, zoals een antiekmarkt, Zuiderzinnen, andere lokale “stille” evenementen. Qua grootschalige evenementen scoren enkel “Antwerpen Zingt” en de “Bollekesfeesten” nog vrij goed. De reden hiervoor is dat de buurt hier zelf aan kan meedoen. De andere evenementen (zoals Laundry Day, circussen, Summerfest, Studay, etc) bieden geen meerwaarde voor de wijk en brengen enkel overlast met zich mee. Deze evenementen worden enkel bezocht door mensen van buiten de wijk en zelfs buiten Antwerpen. Volgens de buurtbewoners zijn er betere, alternatieve locaties, die niet midden in de bewoning liggen, zoals de Konijnenwei of Petrol Zuid.

Kritiek tegen de Sinksenfoor is vooral dat de periode te lang is (6 weken met opbouw en afbraak) en dat de attracties te laat open zijn. Hinder komt niet zozeer door de muziek (waar al tijdslimieten op staan), maar vooral het lawaai van de bezoekers (gillen, roepen op straat). Veel buurtbewoners vinden de Zuiderdokken geen plaats voor de Sinksenfoor. Ook dit kan beter op een plek waar geen bewoning is. Andere bewoners nuanceren dit: voor hen mag de Sinksenfoor wel, maar ze stellen voor de periode te verkorten, en de Sinksenfoor te sluiten rond 24h in het weekend en 22h gedurende wekdagen. Het argument “de Sinksenfoor staat hier al 40 jaar” vinden de bewoners niet valide, doordat er toen inderdaad sprake was van een kermis, wat nu stilaan uitgegroeid is tot een pretpark. De Sinksenfoor is van een andere grootorde dan vroeger, en is te groot geworden voor de Zuiderdokken.

De horeca deelt grotendeels deze mening. Er moet ruimte blijven voor evenementen, maar ze moeten wel passen in de buurt. Een beter overleg is noodzakelijk: vaak weten de handelaars niet eens dat er een evenement is, omdat zij er niet over geïnformeerd worden. Evenementen moeten georganiseerd worden in samenspraak met de lokale horeca en bewoners. Een betere communicatie (bv. jaarprogramma) is noodzakelijk.

3.4. Toekomstige functies

Wat toekomstige functies betreft, merken we dezelfde behoeften op als bij de suggestieformulieren. Er zijn twee grote groepen te onderscheiden:

Heropenen dokken: Er zijn veel voorstanders van het heropenen van de dokken. Ook hier is er wel wat onenigheid of die nu volledig open moeten of enkel het middendok.

Groen park: Een combinatie van water met een groene zone scoort ook erg goed. Bijkomend mag er ruimte zijn voor spelen en cultuur (enkel kleinschalige “stille” momenten). Belangrijk is dat de Gedempte Zuiderdokken een lokale ontmoetingsplaats worden, wat ze nu niet zijn. Rond het plein kan een wandelboulevard voorzien worden en een autoluwe zone gecreëerd worden. Voor de meeste bewoners die deze combinatie vooropstelden, was Park Spoor Noord een mooi voorbeeld.

3.5. Andere thema's

Buiten bovengenoemde thema's vermelden de bewoners nog enkele andere zaken.

- Er is een dringende vraag naar **duidelijkheid**. In het verleden is er verschillende malen het gerucht geweest dat de dokken heropend zouden worden. Er zijn ook vergaderingen geweest waarin expliciet de belofte gemaakt werd. Nu blijkt dit niet het geval te zijn. De bewoners vragen naar een duidelijke beslissing hieromtrent.
- De heraanleg van de Gedempte Zuiderdokken moet kaderen in een **integrale visie** voor de Scheldekaaien, Nieuw zuid, Gedempte Zuiderdokken.

4. Besluit

Als belangrijkste conclusie kunnen we formuleren dat de bewoners van het Zuid de vele evenementen op de Gedempte Zuiderdokken beu zijn. Ook de Sinksenfoor staat er te lang en is te laat open. Een evenementenplein ziet men absoluut niet zitten. Momenteel is er ook nood aan duidelijke communicatie over de evenementen.

Een grote groep bewoners wil de Zuiderdokken opnieuw heropend zien als dok. Er is wel verdeeldheid over volledige of gedeeltelijke heropening. Daartegenover vermeldden enkele bewoners wel expliciet dat ze geen dok wensen.

De combinatie van water en een groenzone scoort ongeveer even hoog.

Wat parkeren betreft, is er een voorkeur voor ondergrondse parkeerplaatsen, waar een gedeelte gratis voorbehouden wordt voor bewoners. De bezoekerstarieven moeten democratisch zijn om parkeren op straat te ontmoedigen en de lokale horeca haar cliënteel niet af te schrikken.

In de marge wordt gevraagd naar een duidelijke en overkoepelende visie voor heel het Zuid (Zuiderdokken, Scheldekaaien, Nieuw Zuid) en een voldoende open proces (inspraak).